



EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society
December 2024 | SV

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

LEDARE



Ledare

Ett framgångsrikt och lovande år - reflektioner från ordföranden Oliver Röpke

När 2024 nu går mot sitt slut reflekterar jag över detta år som varit fullt av betydande framgångar för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK). Tillsammans har vi stärkt det civila samhällets röst, stärkt de demokratiska principerna och varit ivriga förespråkare av ökad hållbarhet inom EU och

globalt.

Vi har med stor stolthet lanserat initiativet för kandidatlandsledamöter. Tack vare detta deltar nu företrädare från EU:s kandidatländer i EESK:s rådgivande arbete - en verklig milstolpe. Detta initiativ bekräftar vårt engagemang för en transparent och meritbaserad utvidgningsprocess som förbereder framtida medlemsländer för att delta fullt ut i EU:s utformning.

Vi har utökat de globala partnerskapen genom att underteckna ett samförståndsavtal med Brasiliens råd för hållbar ekonomisk och social utveckling. Detta har stärkt samarbetet för hållbar utveckling och demokrati; mina möten med president Lula da Silva är ett bra exempel på detta. Vid det sociala G20-toppmötet i Rio de Janeiro spelade EESK en central roll genom att förespråka en styrningsreform och ökat socialt skydd tillsammans med president Lula och den brasilianska regeringen. Även vårt partnerskap med Afrikanska unionen, som formaliserades genom en gemensam förklaring vid FN:s toppmöte om framtiden, var ett tillfälle att lägga tonvikten på inkluderande global styrning och rättvisa klimatåtgärder. Dessa globala initiativ belyser EESK:s växande inflytande när det gäller att ta itu med gemensamma utmaningar.

När det gäller EU visade det civila samhällets vecka vikten av gräsrotsengagemang för att utforma EU:s framtid. Vid utvidgningsforumet på hög nivå bekräftade vi att utvidgningen inte bara handlar om att vidga våra gränser utan även om att fördjupa gemensamma värderingar. Under möten med ledare som Albanien premiärminister Edi Rama lades tonvikten på att se till att det civila samhället spelar en central roll i förhandlingarna om anslutning till EU. Dessa insatser kompletterades vid EESK:s presidiesammanträde i Warszawa med diskussioner om den digitala omställningen och hur tekniska framsteg ska anpassas till EU:s värderingar, i synnerhet jämlikhet och rättvisa. Dessa insatser lägger grunden för det kommande polska EU-ordförandeskapet.

När vi nu blickar fram emot 2025 är vårt mål att fortsätta stärka deltagandedemokratin, främja social rättvisa och ta itu med globala utmaningar som klimatförändringarna och digitaliseringen. EESK kommer att arbeta outtröttligt för ett inspirerande EU som lyssnar och ser till att ingen hamnar på efterkälken.

Må det kommande året bringa fred, framgångar och välbefinnande för alla.

KOMMANDE EVENEMANG

4-16 december 2024

Fotoutställningen "Powerful Encounters: Picturing an end to energy poverty"

9 december 2024

Europeiska konsumentdagen 2024

11 december 2024

Kontaktgruppen - 20-årsjubileum

22-23 januari 2025

EESK:s plenarsession



VÅR HEMLIGA GÄST

VÅR HEMLIGA GÄST

Vår hemliga gäst är Andrej Gnjat, en belarusisk filmskapare och journalist som just har släppts från husarrest i Serbien, där han tillbringade ett år i utlämningsförvar till följd av anklagelser från hemlandet om ekonomisk brottslighet. Genom sin personliga berättelse beskriver han oberoende journalisters situation i dagens Belarus, där minsta kritik mot makthavarna kan leda till att de får beteckningen "folkets fiende" och fängslas efter uppiktade anklagelser om ekonomisk brottslighet.



FOLKETS FIENDE – HUR BELARUS FÖRFÖLJER SINA JOURNALISTER

Av Andrej Gnjet

I Belarus räcker det att välja fel yrke för att bli arresterad. Det har visat sig att en person kan gripas för ett ödesdigert misstag som detta även i centrala Europa, till exempel i Serbien. Och att en så aktad internationell organisation som Interpol underlättar frihetsberövandet. Det låter sarkastiskt, men det är den bittra sanningen, jag överdriver inte. Mitt namn är Andrej Gnjet. Jag är filmskapare, journalist och tidigare politisk fånge från Belarus. Det här är min berättelse.

År 1999 bestämde jag mig för att bli journalist. Tv och radio var min passion, min dröm och min hobby. Hur skulle en 17-åring ha kunnat föreställa sig att oberoende journalistik i hans land en dag skulle betecknas som extremism och att alla andra medier skulle inskränkas till språkrör för propaganda? Nej, ingen hade kunnat förutspå att detta skulle kunna ske i 2000-talets Europa. Och ändå är det precis den situation som i dag råder i Belarus, ett land där det inte finns en enda oberoende mediekanal. Alla mediestrukturer ägs av staten. Staten har strikt kontroll över redaktionella riktlinjer, och dessa är mycket enkla: Lukasjenkos självpåtagna makt prisas, och den som vågar kritisera detta – även då kritiken är konstruktiv – blir stämplad som "folkets fiende", ett öknamn som lånats från det kommunistiska förflutna.

I mitten av 2000-talet var jag alltså en ung och naiv, nyligen utexaminerad journalist som ville hitta min yrkesroll. Under och efter mina studier samlade jag mycket praktisk erfarenhet vid tv och radio, och jag visste exakt vad jag ville göra. Men tillfället höll på att snabbt glida mig ur händerna. Privata radiostationer höll nämligen på att stängas ned eller tas över av staten, medan oberoende tv-stationer inte ens kunde få

någon sändningsfrekvens. De enda valmöjligheter som till sist stod till buds var att antingen hänge sig åt propaganda eller att undvika känsliga frågor och begränsa sig till oförarglig underhållning. Journalistiken överlevde med knapp nöd i Belarus tack vare några få tidningar och oberoende webbportaler. Många journalister övergav yrket och andra förtrycktes. Det belarusiska informationsministeriet utfärdade regelbundet varningar till medierna, men bara tre varningar var nog för att en licens skulle dras in. Enligt uppgifter från det belarusiska journalistförbundet minskade antalet tidningar med 21 % under perioden 2020–2024. Kvar på den belarusiska marknaden fanns bara harmlösa publikationer av det slag som riktar sig till vänner av sommarstugeliv, vitsar och korsord. Alla oberoende socialpolitiska publikationer lades antingen ned av myndigheterna eller valde att upphöra sin utgivning eftersom det hade blivit omöjligt för dem att fortsätta sin verksamhet.

Lyckligtvis kunde jag hitta en kompromisslösning som passade mig, nämligen att utåt sett sadla om till regi och kreativt arbete, vilket rönt stor framgång. Samtidigt jobbade jag vidare med journalistik som

frivilligarbete, men anonymt för att inte dra till mig uppmärksamhet. Detta visade sig vara en effektiv taktik. Med stöd av all min erfarenhet och mina yrkesmässiga kontakter kunde jag förse de oberoende medierna med färskva videoinspelningar från 2020, och jag kunde också delta i medborgerlig och politisk aktivism – jag är en av grundarna av "Free Association of Athletes of Belarus SOS.BY", en medborgarrörelse för mänskliga rättigheter. Jag kan knappast anklagas för partiskhet och beroende, eftersom jag valde att ställa mig bakom folket i mitt land – en diktatur har ingenting att göra med objektivitet, på samma sätt som propaganda inte har något att göra med journalistik.

Under 2021 låg Belarus på 158:e plats av 180 i pressfrihetsindexet. Jämfört med 2020 föll landet med fem platser. "Belarus är det farligaste landet i Europa för mediefolk" varnar den internationella människorättsorganisationen Reportrar utan gränser.

Det är anmärkningsvärt att 60 % av belarusierna under proteståret 2020 angav att de föredrar internet och sociala medier som huvudsakliga nyhetskällor. Endast 11 % av uppgiftslämnarna uppgav tv. 7 % valde tryckta medier och 5 % radio. När diktaturen insåg detta tog de till hårdhandskarna och började agera kompromisslöst. Det främsta påhittet har varit kampen mot "extremism" som grund för censur och förföljelse. Myndigheterna blockerar tillgången till innehåll i de medier som fortsätter sin verksamhet från utlandet, och allt samarbete med dem betraktas som ett utslag av extremism.

I slutet av 2023 satt 32 journalister fängslade i Belarus. I fängelserna har journalister utsatts för påtryckningar och omänsklig behandling. Enligt människorättsaktivister hungerstrejkade bloggaren och journalisten Igor Losik från "Radio Liberty" länge i fängelsekolonin och skar sig sedan i händerna och halsen. Han hade dömts till 15 års fängelse. Lagföringen av alla former av samarbete med oberoende medier som betecknas som "extremistiska formationer" har trappats upp. En ny trend är förföljelsen inte bara av företrädare för det civila samhället, utan även av vanliga medborgare som ger sin syn på sociala och politiska händelser till journalister.

Den 31 oktober 2024 förklarade den belarusiska regimen att mitt personliga Instagramkonto är "extremistiskt material". Detta innebär att inte bara jag kan åtalas, utan att även alla prenumeranter i Belarus som följer mitt konto. Över 5 000 internetresurser i Belarus har av diktaturen stämplats som "extremistiska". Det finns knappast något annat europeiskt land som kan skryta med en så imponerande statistik! Anser vi belarusier att tillräcklig uppmärksamhet ägnas åt problemet med journalistik i vårt land? Jag är tvungen att svara på detta med ett ärligt nej – problemet diskuteras inte tillräckligt. Journalistiken som institution håller inte bara på att avvecklas i Belarus, journalister attackeras dessutom fysiskt.

Till råga på allt försöker diktaturen försöka förfölja journalister och aktivister utanför Belarus. Jag är själv ett levande exempel på sådan förföljelse. Regimen har lärt sig att använda demokratiska institutioner för att uppnå sina avskyvärda mål. Journalister, aktivister, bloggare och politiskt aktiva medborgare har åtalats för skattebrott, främst för gamla obetalda skatter. Detta har visat sig vara en perfekt dimridå för att dölja de politiska motiven bakom förföljelsen. Människorättsaktivisten och Nobelpristagaren Ales Bjaljatski sitter fängslad för ekobrott. Chefredaktören för det oberoende mediekanalet "TUT.BY" (som krossades av regimen 2020) och hennes kolleger är frihetsberövade med stöd av samma ekobrottsparagraf. Interpol godtog samma ekobrottsparagraf som grund för att efterlysa mig. Det tog nästan åtta månader för Interpol att genomföra en intern utredning och komma till slutsatsen att sökandet efter mig stred mot artiklarna 2 och 3 i organisationens stadgar. Trots detta greps jag och satt sju månader och sex dagar i centralfängelset i Belgrad. Jag tillbringade fem månader i husarrest med snäva restriktioner. Serbiens högsta domstol fattade

två gånger beslut om att utlämna mig till diktaturen Belarus. Två gånger lyckades min advokat och jag framgångsrikt överklaga detta beslut. Sammanlagt har jag berövats ett år av mitt liv och också min fysiska och psykiska hälsa. Bara för att jag har valt fel yrke i fel land. Bara för att jag uttryckte en åsikt och förde fram den som aktiv medborgare.

Lyckligtvis fick jag rätt – annars skulle du inte kunna läsa dessa ord. Tack vare journalisters, politikernas, det civila samhällets och andra organisationers fantastiska solidaritet kunde jag resa ut ur Serbien och nå tryggheten i Berlin. Men min berättelse tar inte slut här. En lång återhämtningsprocess och strid ligger fortfarande framför mig. Jag känner att jag troget har följt mitt kall, även om vissa kallar det extremism. Jag vet att oberoende journalistik är en av byggstenarna i ett demokratiskt samhälle. Den typ av samhällsbygge som belarusierna vill ha. Och vi räknar med att inte ta oss fram ensamma på denna viktiga väg.



EN FRÅGA TILL ...

Oktober och november präglades av misslyckandet vid två globala miljötoppmöten: COP16 - FN:s konvention om biologisk mångfald och COP29 - FN:s klimatkonferens, som båda fokuserade på den finansiering som det finns ett akut behov av för att bevara naturen och begränsa klimatförändringarna. Vi bad EESK:s företrädare vid årets partskonferenser - Peter Schmidt, Diandra Ní Bhuachalla och Arnaud Schwartz - att dela med sig av sina tankar om vad som står på spel om världen inte agerar på klimatområdet.



COP16 OCH COP29: VI SÅGAR AV DEN GREN VI SITTER PÅ

av Peter Schmidt, Diandra Ní Bhuachalla och Arnaud Schwartz

Som företrädare för EU:s civila samhälle vid COP29 i Azerbajdzjans huvudstad Baku förespråkade EESK brådskande, konkreta klimatåtgärder och en prioritering av social och miljömässig rättvisa i klimatförhandlingarna.

Peter Schmidt, ordförande för den tillfälliga arbetsgruppen för partskonferensen, berättade om EESK:s huvudbudskap

beträffande huvudtemat för COP29, dvs. klimatfinansiering.

Peter Schmidt: Den kraftiga ökningen av [extrema väderhändelser](#) världen över är en omskakande påminnelse om att höja klimatambitionerna. Samtidigt som detta år verkar bli det varmaste någonsin inträffar klimatkatastrofer som orsakas av människan, såsom översvämningar, skogsbränder och torka, oftare och med större intensitet, vilket förvärrar de sociala ojämlikheterna. Att inte vidta klimatåtgärder kostar mycket mer än att vidta sådana.

Mycket står på spel vid COP29. Att enas om globala klimatfinansieringslösningar är avgörande för att utvecklingsländerna ska kunna frigöra medel för globala klimatåtgärder. EESK kunde genom sitt deltagande vid COP29 i Baku föra fram rekommendationer som byggde på vårt yttrande om klimatfinansiering med fokus på att omforma den internationella finansiella arkitekturen för att frigöra och underlätta ändamålsenlig och tillgänglig klimatfinansiering.

Vi betonade behovet av att fastställa det nya kollektiva kvantifierade målet för att överbrygga klimatfinansieringsklyftorna, vilket bör göra klimatfinansieringen mer ändamålsenlig, gynnsam för den biologiska mångfalden, verkningsfull och adekvat inriktad på de mest utsatta länderna och lokalsamhällena. Klimatfinansieringsflödena bör vägledas av principerna om en rättvis omställning, i linje med Parisavtalet och med målen för hållbar utveckling i centrum. Långsiktiga åtaganden från både offentliga och privata aktörer är avgörande, och offentliga medel kommer att spela en central roll för att mobilisera och minska riskerna för privata investeringar i klimatinitiativ.

Även om tillgång till klimatfinansiering bör möjliggöras för lokala initiativ och gräsrotsrörelser efterlyser kommittén också en övergripande strategi för att bryta cykeln av skuldsättning och underinvesteringar i anpassning. Vi efterlyser en rättvis fördelning av klimatmedlen för att ta itu med skillnaderna. Dessutom är det civila samhällets engagemang avgörande för att skapa en inkluderande och demokratisk strategi som säkerställer ändamålsenliga och hållbara klimatinvesteringar.

EESK:s ungdomsdelegat till COP (2023–2025), Diandra Ní Bhuachalla, delade med sig av sina förväntningar på COP29. Vilka är de mest akuta klimatfrågor som måste lösas först ur en ung persons perspektiv?

Diandra Ní Bhuachalla: Efter besvikelsen över resultaten från COP28 försökte jag så gott det gick sänka mina förväntningar inför COP29. Med tanke på att resultaten av ytterligare en årlig konferens skulle bli

begränsade på grund av valet av ordförandeskap – ytterligare en stat som är starkt beroende av vinster från fossila bränslen – var det särskilt svårt att fortsätta hoppas.

Efter att ha samrått med olika ungdomsorganisationer i hela Europa genom de strukturerade sammanträdena i arbetsgruppen för ungdomar inom ramen för programmet för EESK:s ungdomsdelegat till COP, bestämde jag till slut att det var bäst att fokusera på klimaträttvisa och en rättvis omställning, klimatfinansiering och ett nytt kollektivt kvantifierat mål, och stärka ungdomarnas meningsfulla deltagande i internationella beslutsprocesser.

Nu när jag vet hur många förhandlingar som misslyckades under den första veckan på grund av total avsaknad av enighet och samarbete – om bland annat jämställdhet, klimatfinansiering och en rättvis omställning – inser jag att mina förväntningar återigen var för höga, och jag har därför inriktat min opinionsbildning på sidoevenemang och bilaterala möten. Nu är mina två största förhoppningar att de nuvarande formuleringarna, särskilt om mänskliga rättigheter, bibehålls och att vi gör små framsteg för att ha bästa möjliga förutsättningar inför COP30, som alla nu verkar ställa allt sitt hopp till.

På grund av den samverkande karaktären hos klimatförändringarna och deras effekter är det helt omöjligt för mig att rangordna frågorna efter hur viktiga eller brådskande de är. Ungdomarna är oroade över sin framtid, när det gäller anställningstrygghet och om de kommer att vara tvungna att omskola sig, när det gäller deras hem och familjer och skydd mot stormar, översvämningar och erosion, när det gäller deras framtida barns eller hela nästa generations hälsa och livskvalitet och när det gäller hur vår generation kommer att behöva föra mycket svårare klimatförhandlingar när vi blir beslutsfattare, eftersom de åtgärder som vidtas i dag är långt ifrån tillräckliga och effekterna av detta kommer att vara kännbara i årtionden.

Vi behöver klimaträttvisa nu. Vi behöver en realistisk klimatfinansiering nu. Vi behöver en rättvis och jämlik sysselsättnings- och energiomställning nu. Vi behöver ambitioner nu. Vi behöver genomförande nu.

Vi behöver er alla nu.

COP16 om biologisk mångfald, som ägde rum i Cali i Colombia i oktober, slutade i en enda röra och utan någon överenskommelse om naturfinansiering. Vi frågade Arnaud Schwartz, EESK:s företrädare vid COP16, om vi kan förbli optimistiska trots detta bakslag. Vilka åtgärder bör vidtas för att göra framsteg i skyddet av den biologiska mångfalden?

Arnaud Schwartz: 200 miljarder dollar per år. Det är enligt FN det belopp som skulle behövas (inklusive alla typer av finansiering – offentlig, privat, nationell och internationell) för att uppnå våra mål för biologisk mångfald. Så vad handlar det om? Det handlar om inget mindre än att sätta stopp för sammanbrottet bland levande organismer, som för närvarande försvinner i allt snabbare takt, och det handlar om att återställa naturen och ge den en chans att överleva i en "beboelig" värld, snarare än att låta den förstöras av girighet och dumhet.

Hur ser framtiden ut efter misslyckandet vid COP16?

Vi bör alla ställa frågan till oss själva och till vår omgivning, särskilt som vi vet att bara i Frankrike används mer än en fjärdedel av denna summa varje år för att förbereda för, eller föra, krig. På det hela taget var

mötet i Cali en missad möjlighet på grund av bristande politisk vilja och ekonomisk solidaritet.

Allt är dock inte förlorat.

Det finns ett svagt ljus i slutet av tunneln: Vid denna partskonferens erkändes – efter omkring 30 års förhållande – den roll som urfolk och lokalsamhällen, samt människor av afrikanskt ursprung, spelar som väktare. Dessutom inrättades en ny FN-fond, kallad Califonden. På lång sikt ska denna fond användas för att samla in frivilliga bidrag från privata företag, varav hälften kommer att gå till ovannämnda grupper av människor. Puh!

Ni är ... ni är ... nåja ...

Ni är en del av oss, och vi är en del av er. Och för att kunna fortsätta på vår gemensamma väg kunde det vara klokt att börja med att få vår ekonomi på rätt spår igen för att gynna det allmänna bästa. Så ... för att sluta såga av den gren vi sitter på, vad är det som hindrar oss att se över de internationella finans- och handelsreglerna?

Huvudfokus för EESK:s delegater vid COP29, Peter Schmidt och Diandra Ní Bhuachalla, var klimatfinansiering, där de vägledades av EESK:s färska yttrande "[Klimatfinansiering: en ny färdplan för att uppnå de höga klimatambitionerna och målen för hållbar utveckling](#)". Ett av de [viktigaste evenemang](#) som EESK ledde i Baku handlade om ett globalt perspektiv på främjandet av en rättvis omställning inom den jordbruksbaserade livsmedelssektorn den 18 november. Vid evenemanget diskuterades hur man kan skapa hållbara och koldioxidsnåla livsmedelssystem som är rättvisa för jordbrukare, arbetstagare i livsmedelskedjan och framtida generationer. Syftet var att förbättra samarbetet mellan beslutsfattarna och det civila samhället, att låta rösterna från det globala Syd höras bättre och att främja inkluderande klimatlösningar för alla.

Som medlem av EU:s delegation deltog Arnaud Schwartz i möten där han efterlyste större synergier mellan FN-processerna för biologisk mångfald (CBD) och klimatförändringar (UNFCCC), utfasning av miljöskadliga subventioner som ett sätt att frigöra mer ekonomiska resurser och en mer aktiv roll för det organiserade civila samhället i genomförandet av det [globala Kunming-Montreal-ramverket för biologisk mångfald](#). Mer information om EESK:s bidrag till COP16 finns [här](#).

Arnaud Schwartz är föredragande för EESK:s yttrande "[En övergripande strategi för biologisk mångfald vid COP16: sammanföra alla sektorer för ett gemensamt mål](#)".



RAKT PÅ SAK

Bulgarien och Rumänien betalar ett högt ekonomiskt och politiskt pris eftersom de inte fullt ut kan dra nytta av Schengenregelverket, vilket även har en negativ inverkan på EU:s konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt. Det är hög tid att rådet fastställer ett datum för avskaffandet av kontrollerna vid landgränserna mellan de två länderna och övriga

Schengenmedlemsstater, skriver Mariya Mincheva, föredragande för yttrandet "Kostnaderna av att inte ingå i Schengenområdet för den inre marknaden - konsekvenserna för Bulgarien och Rumänien". (II)



KOSTNADERNA FÖR DEN INRE MARKNADEN AV ATT INTE INGÅ I SCHENGENOMRÅDET

Av Mariya Mincheva

Bulgarien och Rumänien uppfyllde villkoren för att ansluta sig till Schengenområdet 2011, men 13 år senare kan de fortfarande inte dra full nytta av fördelarna med fri rörlighet. Denna diskrepans har ett politiskt pris och underblåser EU-skeptiska uppfattningar.

Vid ett rådsmöte den 22 november i Budapest enades inrikesministrarna i Ungern, Österrike, Bulgarien och Rumänien om att vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa ett datum för att avskaffa kontrollerna vid Bulgariens och Rumäniens landgränser, förutsatt att kraftfullare insatser vidtas för att hejda irreguljära migranter som anländer via västra Balkanrutten.

Schengenavtalet är avgörande för den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital inom EU och är en nyckelfaktor för EU:s ekonomiska framgång. Att begränsa den fria rörligheten inverkar negativt på EU:s konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt och hämmar den sociala marknadsekonomi som omnämns i fördragen.

Sedan ett antal år tillbaka inför medlemsstaterna på nytt tillfälliga gränskontroller. De ekonomiska och sociala konsekvenserna av dessa beslut för den inre marknaden har dock inte utvärderats. Kommissionen bedömer fysiska handelshinder, men dessa bedömningar omfattar endast händelser såsom gränblockader, demonstrationer och attacker mot lastbilar. Effekterna av kontroller vid landgränserna eller Schengenmedlemsstaternas tillfälliga återinförande av gränskontroller beaktas inte.

År 2023 beslutade rådet att avskaffa kontrollerna vid de inre luft- och sjögränserna mot Bulgarien och Rumänien från och med den 31 mars 2024. Kontrollerna vid dessa medlemsstaters inre landgränser kvarstår dock, utan att något datum för att upphäva dessa kontroller fastställts, vilket leder till betydande kostnader och hindrar företag från att dra full nytta av den inre marknaden.

Genom att vidta åtgärder för att fullständigt integrera Bulgarien och Rumänien i Schengenområdet kan EU stärka sin interna sammanhållning, öka sin konkurrenskraft och upprätthålla de grundläggande principer om fri rörlighet och solidaritet som ligger till grund för det europeiska samarbetsprojektet.

Enligt Europaparlamentet skulle ett EU-medlemskap utan att ingå i Schengenområdet kunna påverka marknadens förväntningar på dessa länders ställning inom EU, vilket är en politisk signal som kan påverka avkastningen på statsobligationer, priset på finansiella tillgångar och de räntor som tillämpas för företag och hushåll. Det finns även risk för att realekonomin påverkas negativt.

Bulgarien och Rumänien betalar flera miljarder euro varje år till följd av ökade kostnader för logistik, försenade leveranser av varor och utrustning samt högre bränsle- och förarkostnader. Dessa direkta kostnader vältras oundvikligen över på konsumenterna i form av högre priser och påverkar arbetstagarnas fysiska och psykiska hälsa.

Att inte ingå i Schengenområdet hämmar turismen och den fria rörligheten för arbetstagare, vilket begränsar möjligheterna för arbetstagare från Bulgarien och Rumänien att söka anställning i angränsande medlemsstater. Denna begränsning påverkar bygg-, jordbruks- och tjänstesektorerna, som är starkt beroende av säsongarbetare och tillfälligt anställda.

I sin rapport om den inre marknadens framtid betonar **Enrico Letta** vikten av att bestämt motsätta sig alla försök att begränsa den fria rörligheten mellan medlemsstaterna, även tekniska begränsningar av rutten och vägtransporter, samt ett eventuellt upphävande av Schengenavtalet.

Det är nu hög tid att rådet fastställer ett datum för avskaffandet av kontrollerna vid landgränserna mellan Bulgarien, Rumänien och övriga Schengenmedlemsstater. Ett slutligt beslut i denna fråga väntas vid mötet i rådet för rättsliga och inrikes frågor den 12 december.

EESK-NYHETER



EU:s utvidgning måste genomföras

Nästa kommission måste verka för utvidgning. Frågan är inte hurvida unionen bör utvidgas, utan hur det ska ske på rätt sätt. Detta var slutsatsen vid ett högnivåforum om utvidgningen som anordnades av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK). I forumet deltog EESK:s ordförande Oliver Röpke, kommissionsledamoten med ansvar för sysselsättning och sociala rättigheter, Nicolas Schmit, och ministrar från både EU:s medlemsstater och kandidatländerna.

Tillsammans med kommissionen anordnade EESK ett högnivåforum för utvidgningen, i anslutning till kommitténs plenarsession i oktober. Mer än 140 företrädare för det civila samhället från kandidatländerna kom samman för första gången någonsin. Deltagarnas kärnbudskap var tydligt: det civila samhället och arbetsmarknadens parter, som ofta förbises i anslutningsprocessen, måste ges en central roll i utvidgningsprocessen.

”Det handlar inte bara om EU:s utvidgning – det handlar om att förbereda framtida medlemsstater så att de aktivt kan delta i utformningen av EU och se till att de är fullt rustade att möta de utmaningar som väntar”, förklarade **Oliver Röpk**e. ”Genom samarbete med det civila samhället, arbetsgivarorganisationer och fackföreningar lägger vi den nödvändiga grunden för ett mer inkluderande och starkare Europa”.

Under debatten belystes behovet av att hålla jämna steg med den senaste händelseutvecklingen kring utvidgningen, eftersom 2024–2029 års kommission kommer att spela en avgörande roll i slutförandet av utvidgningsprocessen.

Ett annat kärnbudskap i debatten var vikten av en gradvis, förutsägbar och meritbaserad integration, där framsteg uppmärksammas och belönas med verkliga utsikter till anslutning.

Nicolas Schmit underströk det civila samhällets centrala roll: ”En välfungerande social tvåparts- och trepartsdialog och deltagande av arbetsmarknadens parter är avgörande inslag i samband med EU-anslutningen, eftersom de är en del av vår sociala marknadsekonomi.”

Tysklands statssekreterare, **Rolf Schmachtenberg**, konstaterade: ”Arbetsrättsliga och sociala aspekter är avgörande för en framgångsrik EU-anslutning. Om man vill förbättra livet för alla medborgare, skapa möjligheter och motverka social ojämlikhet behövs en effektiv sysselsättningspolitik, goda arbetsvillkor och fungerande sociala trygghetssystem, med starka arbetsmarknadsparter.”

Under debatten underströk Montenegros minister för arbetsmarknadsfrågor, sysselsättning och social dialog, **Naida Nišić**, högnivåforumets betydelse som en plattform för dialog som gör det möjligt för Montenegro att bedöma framstegen.

Greklands arbetsmarknads- och socialminister, **Niki Kerameus**, betonade att det var ett stort privilegium att ”delta i denna viktiga diskussion om EU:s utvidgning och den avgörande roll som arbetsmarknadens parter spelar för att forma den framtida europeiska miljön för arbetstagarrättigheter och sociala rättigheter”.

Albaniens biträdande ekonomi-, kultur- och innovationsminister, **Olta Manjani** noterade: ”Albanien ökar aktivt sin närvaro i EU:s institutioner, kommittéer och arbetsgrupper, och inrättandet av en gemensam rådgivande kommitté med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén är en av dessa insatser.”

EESK har konsekvent förespråkat en utvidgning av EU. År 2024 lanserade kommittén ett pilotprojekt, [initiativet för kandidatlandsledamöter](#), som gör det möjligt för det civila samhället i kandidatländerna att bidra till EESK:s arbete. Initiativet visar att ett aktivt deltagande från kandidatländernas civila samhälle stärker utvidgningsprocessen. (mt)



EESK efterlyser ett europeiskt flaggskeppsinitiativ för hälsa samt en handlingsplan mot sällsynta sjukdomar

EESK har efterlyst ett europeiskt flaggskeppsinitiativ för hälsa, föreslår att det inrättas en europeisk hälsounion och uppmanar med kraft kommissionen att offentliggöra en handlingsplan mot sällsynta sjukdomar med tydliga och uppnåeliga mål.

Under debatten om "Ett europeiskt flaggskeppsinitiativ för hälsa" vid plenarsessionen i oktober efterlyste EESK att EU skulle lansera ett ambitiöst initiativ som syftar till att bygga upp en övergripande struktur för hälsa i EU. Att skapa en europeisk handlingsplan mot sällsynta sjukdomar stod också på dagordningen.

EESK:s ordförande Oliver Röpke inledde debatten genom att konstatera: "Det är mycket viktigt att alla som bor i EU har tillgång till

högkvalitativ och lättillgänglig hälso- och sjukvård till ett överkomligt pris. Vi måste investera i innovativa och hållbara hälso- och sjukvårdssystem och vidta kraftfulla åtgärder för att bekämpa ojämlikhet i hälsa både inom EU och globalt. Sällsynta sjukdomar gör bestående ojämlikheter och sårbarheter ännu mer synliga. Därför behöver vi omfattande EU-åtgärder mot sällsynta sjukdomar."

Föredraganden för [yttrandet](#) om det europeiska flaggskeppsinitiativet för hälsa, **Alain Coheur**, sade: "I dag försöker vi anta en färdplan för framtida kommissionsledamöter som främjar hälso- och sjukvård för alla och skyddar människor mot framtida kriser." **Ágnes Cser**, föredragande för [yttrandet](#) om sällsynta sjukdomar, tillade: "Vi måste lägga fram en handlingsplan. Vi får dock inte bara rikta in oss på handlingsplanen mot sällsynta sjukdomar utan måste även fokusera på hälsa – hälsa är nyckeln till konkurrenskraft. Vår hälsounion får inte förbli tomma ord."

I yttrandet om det europeiska flaggskeppsinitiativet för hälsa fastställs strategiska pelare för att stärka solidariteten och samarbetet mellan medlemsstaterna på hälsoområdet. Till dessa hör inrättandet av en europeisk vård-, omsorgs- och hälsogaranti där det fastställs fleråriga hälsomål på EU-nivå. Detta skulle kunna leda till en rättsligt bindande text (t.ex. ett direktiv).

En annan pelare är förverkligandet av One Health-modellen, som kopplar samman politiken för människors, djurs, växters och miljöns hälsa. I yttrandet om att bekämpa sällsynta sjukdomar uppmanas kommissionen att offentliggöra ett meddelande med en omfattande europeisk handlingsplan mot sällsynta sjukdomar med mål som är specifika, mätbara, uppnåeliga, relevanta och tidsbegränsade (SMART) och som kan uppnås senast 2030. (Im)



AI "made in Europe": EESK efterlyser strategiska investeringar i AI-infrastruktur

EESK uppmanar EU att öka sina investeringar i säker konnektivitet, motståndskraftig infrastruktur och motståndskraftiga leveranskedjor, för att se till att EU förblir konkurrenskraftigt inom AI för allmänna ändamål, som är ett område i snabb förändring. Dessa åtgärder bedöms vara avgörande för att maximera fördelarna med generativ AI i linje med europeiska värden, behov och grundläggande rättigheter.

EESK fokuserar i sitt förberedande yttrande "[Artificiell intelligens - vägen framåt](#)" på de viktigaste aspekterna av AI för allmänna ändamål, och betonar bland annat att dynamiken och komplexiteten hos AI kräver att förordningen om artificiell intelligens uppdateras kontinuerligt. Även om modeller för AI för allmänna ändamål är mycket tekniska och främst

tillämpas mellan företag ("business-to-business" eller "B2B") kan man inte bortse från deras indirekta inverkan på arbetstagare och konsumenter.

"Det är mycket viktigt att all AI som vi använder inom EU också bygger på våra värden. Det handlar naturligtvis om rättsstatsprincipen och de mänskliga rättigheterna, men också om öppenhet, trovärdighet och tillförlitlighet. Det här är de viktigaste faktorer som får AI-system att tjäna människornas bästa", sade **Sandra Parthie**, föredragande för yttrandet, vilket utarbetades på begäran av kommissionen och det ungerska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd.

EESK välkomnar å ena sidan förordningen om artificiell intelligens, men vill också betona att det är viktigt att följa upp den noga och att anpassa den om det visar sig att den hämmar innovationsförmågan hos företag inom EU som är inriktade på AI. Detta kan hända om det råder osäkerhet om hur förordningen ska tillämpas, eller om det visar sig att den är alltför invecklad och får investerare och innovatörer att lämna EU-marknaden.

För att motverka den kraftiga dominansen på EU-marknaden av stora digitala företag baserade i länder utanför EU har EESK efterlyst att man utnyttjar EU:s konkurrenspolitiska verktyg för att ta itu med kritiska beteenden eller bristande efterlevnad av EU:s standarder.

EU och dess medlemsstater måste investera i innovation för att bygga starka nätverk för skapande och förbättring av AI-produkter, och öka fördelarna med AI för människorna och ekonomin. Att inte utveckla och använda sig av AI för allmänna ändamål inom EU kan minska konkurrenskraften hos EU-företag och leda till minskad försäljning, förlorade arbetstillfällen, ekonomisk stagnation och fattigdom.

"Vi har mycket bra företag och forskare, och världsledande forskningsanläggningar runt hörnet. Vi måste främja dem mycket mer än vi gör. Vi måste locka talanger och göra det mycket mer attraktivt för dem att jobba inom EU. Vi måste ta fram AI som är 'made in Europe'", avslutade **Sandra Parthie**. (II)



Det civila samhället behöver medel för att kunna övervaka hanteringen av radioaktivt avfall

EU:s medlemsstater bör främja inkluderande engagemang, öppenhet och insyn till förmån för det civila samhället på alla områden när det gäller hanteringen av radioaktivt avfall. Detta gäller både samhällen där radioaktivt avfall förvaras redan i dag och där det kan komma att förvaras i framtiden, särskilt med tanke på att det kommer att genereras allt större mängder radioaktivt avfall varje år under det kommande årtiondet och därefter.

I ett [yttrande](#) som antogs vid plenarsessionen i oktober tar EESK tydlig ställning i denna fråga. Tillgängliga medel bör utnyttjas för att bygga upp kapaciteten hos grupper i det civila samhället, inte minst i lokalsamhällen nära kärntekniska anläggningar, så att de kan delta självständigt i projekt och studier för att bedöma delaktigheten och öppenheten i fråga om

hanteringen av radioaktivt avfall.

EESK rekommenderar att medlemsstaterna ska rapportera om metoderna för allmänhetens deltagande i beslutsprocessen för hantering av radioaktivt avfall, samt om hur öppenhet garanteras. "Kommittén uppmanar medlemsstaterna att vidta åtgärder för att se till att den miljömässiga, folkhälsorelaterade och socioekonomiska utvecklingen i samband med hanteringen av radioaktivt avfall övervakas och regelbundet offentliggörs", sade föredraganden **Alena Mastantuono**.

Medlemsstaterna bör ta sitt ansvar och inte lämpa över bördan att bearbeta kärnavfall på framtida generationer, oavsett kärnavfallets art, livslängd och risknivå.

Eftersom en stor andel använt kärnbränsle kan uppgrävas bör klyvbart material återvinnas, för att på så sätt minska behovet av att ha tillgång till naturligt uran för att kunna driva kärnreaktorer. Strategier för en cirkulär ekonomi skulle göra det möjligt för medlemsstaterna att minimera den mängd avfall som behöver hanteras, genom principer för avfallshantering.

"Medlemsstaterna bör se till att kostnadsbedömningarna för avveckling och hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall tar hänsyn till kostnadsökningar över tid. De bör också se till att finansieringen är tillräcklig för att täcka de faktiska kostnaderna", sade medföredraganden **Christophe Quarez**. (mp)



Geotermisk energi kan göra den gröna omställningen till verklighet

Potentialen hos geotermisk energi i Europa är i hög grad outnyttjad och Europeiska unionen bör snarast vidta åtgärder för att anta en EU-strategi för geotermisk energi i syfte att utnyttja dess fördelar.

Vid sin plenarsession i oktober intog EESK en entydig ståndpunkt i fråga om energi. I ett [yttrande](#) utarbetat av **Zsolt Kükedi** och **Thomas Kattnig** understryker EESK att geotermisk energiproduktion genererar ytterst låga växthusgasutsläpp och kan spela en nyckelroll i EU:s gröna omställning genom att minska EU:s beroende av fossila bränslen och underlätta utfasningen av dem.

”Geotermisk energi kan på ett värdefullt sätt bidra till att uppnå EU:s klimatneutralitetsmål för 2050”, sade **Zsolt Kükedi**. ”Dess potential är outnyttjad och Europeiska kommissionen bör omedelbart ta fram en övergripande strategi för att tillvarata de resurser som den erbjuder”, sade **Thomas Kattnig**.

EESK påpekar att investeringar i geotermiska anläggningar inte kommer att fungera utan finansiellt stöd på nationell nivå. Mer specifikt kommer statlig finansiering och statliga incitament att behövas för att locka till sig och minska riskerna med nyinvesteringar.

Det bör också påpekas att förändringar i energipolitiken eller finansieringen kan påverka den ekonomiska attraktionskraften hos geotermiska projekt.

Att bygga geotermiska anläggningar medför risker och dessa risker måste noggrant kartläggas, särskilt när det gäller miljöpåverkan. Det är därför viktigt att lokalsamhällena involveras i processen för att öka allmänhetens acceptans.

Den geotermiska energins miljö- och klimatfördelar väger dock tyngre än riskerna, eftersom det är en av de bästa förnybara energikällorna när det handlar om markanvändning, resursanvändning och importberoende. (mp)



EESK uppmanar EU att gå i bränschen för en konsekvent och hållbar bioekonomi.

EESK uppmanar EU att gå i bränschen för en hållbar bioekonomisk modell som är anpassad till den europeiska gröna given och klimatmålen.

I sitt yttrande "[Samstämmighet mellan den cirkulära ekonomin och bioekonomin på EU-nivå och nationell nivå](#)" beskriver EESK hur en solid bioekonomi kan vara till gagn för EU i ekonomiskt och miljömässigt hänseende, stärka resiliensen och bidra till en rättvis omställning. Med hjälp av strategiska investeringar i sektorsövergripande samarbete och samhällsengagemang kan EU:s bioekonomi bli en global modell för

hållbar tillväxt.

En hållbar bioekonomi måste anpassas till EU:s ramar såsom den gröna given, den cirkulära ekonomin och målen för biologisk mångfald, så att den bioekonomiska verksamheten bidrar till klimatmålen och målen för biologisk mångfald och samtidigt håller sig inom planetens gränser.

"En bred och ambitiös bioekonomisk strategi är av avgörande betydelse. Genom att anpassa bioekonomin till den cirkulära ekonomin och målen för hållbar utveckling kan EU skaffa sig konkurrensfördelar i form av hållbara och välbetalda arbetstillfällen samtidigt som vi ser till att tillväxten sker inom gränserna för vad vår miljö klarar av", sade **Cillian Lohan**, föredragande för yttrandet.

Bioekonomin kan bygga på principerna för den cirkulära ekonomin, bidra till minskat avfall och leda till ökad effektivitet genom kaskadanvändning av resurser och återvinning av biologiskt material. Bioekonomin erbjuder sociala fördelar, särskilt på landsbygden, genom att skapa arbetstillfällen och möjligheter till kompetensuppbyggnad. Att stödja landsbygden och ungdomars engagemang i denna sektor är avgörande.

Utbildning i bioekonomi kan bidra till att bygga upp en kvalificerad arbetskraft, öka medvetenheten om hållbarhet samt bidra till bättre folkhälsa genom att minska hälso- och sjukvårdskostnaderna. För att denna satsning ska krönas med framgång kommer det att krävas framsteg inom teknik och hållbar markanvändning, såsom regenerativt jordbruk och skogsbruk, som främjar koldioxidlagring och biologisk mångfald.

Jordbruk i städer och cirkulära livsmedelsnav kan minska matsvinnet och stärka de lokala livsmedelssystemen. EU bör upprätthålla höga standarder för näringslivet och innovationssektorn och uppmuntra till att biobaserad teknik införs i ett tidigt skede. Finansieringen bör prioritera innovativa ledare och stödja små och medelstora företag.

För att bioekonomin ska kunna integreras i EU:s politik behövs en tydlig definition. Strategin för bioekonomi bör uppdateras senast 2025 och anpassas till den gröna given och Parisavtalet, i syfte att få till stånd en färdplan för en hållbar och resiliert biobaserad ekonomi. (ks)



EESK lägger fram konkreta rekommendationer för att bygga upp ett resilient och hållbart livsmedelssystem för framtiden

EESK har lagt fram en vision för att omvandla EU:s jordbruks-, fiskeri- och livsmedelssystem i syfte att säkerställa resiliens och hållbarhet i kristider.

I ett [yttrande](#) som antogs i oktober efterlyser EESK ett konkurrenskraftigt och kriståligt livsmedelssystem som är anpassat till EU:s miljömässiga och sociala mål. Kommittén betonar livsmedelstrygghet, en skälig inkomst för producenterna, miljöresiliens och stöd till nästa generation livsmedelsproducenter.

”Det är mycket viktigt att säkerställa stabila och hållbara inkomster för producenterna, liksom att främja en kunskapsbaserad livsmedelspolitik som uppmuntrar till innovation”, sade **Arnold Puech d’Alissac**, ordförande för WFO (lantbrukarnas världsorganisation) och en av de tre föredragandena för yttrandet.

Till stöd för detta föreslår EESK att man stärker jordbrukssektorns förhandlingsposition i prisförhandlingarna och ökar EU-medlen till jordbruk och fiske. Kommittén anser också att den gröna givens och från jord till bord-strategins normer bör införlivas i framtida handelsavtal för att säkerställa rättvis konkurrens och livsmedel av hög kvalitet.

”Det är av avgörande betydelse att säkerställa skäliga inkomster för primärproducenterna”, sade **Piroska Kállay**, en annan föredragande för yttrandet.

I detta syfte efterlyser EESK en striktare tillämpning av god handelssed och ett förbud mot försäljning under självkostnadspris för att återställa balansen i livsmedelskedjan. Politik som främjar generationsskifte, med fokus på ungdomar och kvinnor, inbegripet utbildning och stöd till kooperativ, är också av yttersta vikt.

För att stödja hållbarhet rekommenderar EESK att man belönar insatser för koldioxidbindning, såsom hållbar markförvaltning, och förebygger koldioxidläckage. ”Dessa åtgärder skulle bidra till att anpassa livsmedelsproduktionen till EU:s klimatmål och globala miljöåtaganden”, sade **Joe Healy**, en annan föredragande.

Ett annat förslag är ett offentligt försäkringssystem för att skydda producenterna från klimatrelaterade katastrofer och därigenom sörja för kontinuitet i livsmedelsförsörjningen.

EESK efterlyser strategier för att återställa mark- och vattenhälsan, förbättra vattneffektiviteten och minska vattenanvändningen, tillsammans med minskad byråkrati och ökad insyn genom digital spårning av priser och kostnader.

Slutligen rekommenderar EESK att man inrättar ett europeiskt livsmedelspolitiskt råd för att främja dialogen om livsmedelsrelaterade frågor och anpassa livsmedelspolitiken till bredare sociala och miljömässiga mål. Dessa förslag tillhandahåller en färdplan för att göra EU:s livsmedelssystem mer resilienta, hållbara och



EESK föreslår att EU-finansieringen görs tydligare och mer inkluderande

I oktober antog EESK ett ytrande med förslag till en grundläggande omprövning av hur finansieringen från EU fungerar. Kommittén vill se större öppenhet och medborgardeltagande i hela EU, vilket kunde stärka demokratin och allmänhetens förtroende.

För att uppnå detta rekommenderar EESK att man tar fram en gemensam ram för insyn i finanspolitiken inom vilken medborgarna involveras i budgetprocesserna och digitala verktyg skapas för tydligare information om budgeten.

”Tänk om det gick att spåra varje euro i EU-finansieringen – från Bryssel via medlemsstaternas regeringarna och ända ner till ditt lokalsamhälle”, sade föredraganden för yttrandet, **Elena Calistru**.

EESK anser att en gemensam ram för finanspolitisk transparens kunde fastställa tydliga och fasta standarder för alla EU-finansierade program och säkerställa enhetlig rapportering och enkel tillgång till finansiella uppgifter i alla medlemsstater. Fokus skulle ligga på att främja bästa praxis snarare än att införa nya bestämmelser.

Medborgarbudgetering skulle göra det möjligt för medborgarna att direkt påverka beslut om offentliga utgifter, särskilt på lokal nivå, samtidigt som deltagandeinslag införlivas i budgetförfarandena på EU-nivå.

EESK efterlyste en enhetlig, användarvänlig digital plattform som erbjuder budgetdata i realtid, tydliga visualiseringar och inblick i hur EU-medel leder till resultat. Detta skulle öka allmänhetens förståelse och intresse för finansiell information.

EESK lyfte också fram vikten av att öka allmänhetens medvetenhet, säkerställa en mer robust tillsyn och anpassa finansiell praxis till EU:s mål såsom sammanhållning och hållbarhet, med målet att uppnå mer samarbete och ansvarsskyldighet.

”EU:s finanser handlar inte bara om siffror. De handlar om förtroende och demokrati och om att få medborgarna att ta till sig Europa”, fastslog Elena Calistru. (tk)



En ekonomi med människan i centrum måste förbli EU:s fokus

EESK stöder satsningarna på ett mer människocentrerat och framtidssäkert industriellt ekosystem. Samtidigt efterlyser kommittén en djupgående debatt om Industri 5.0 och dess sociala och ekonomiska konsekvenser.

Industri 5.0 syftar till att sätta sociala och miljömässiga frågor i centrum för affärsprocesserna och går längre än det fokus på digitalisering och automatisering som kännetecknar Industri 4.0. EESK antog nyligen sitt yttrande "[Industri 5.0 – Hur kan det bli verklighet?](#)", i vilket kommittén förespråkar en människocentrerad industrimodell där människors färdigheter och kreativitet värdesätts.

I Industri 4.0 togs i stort sett ingen hänsyn till automatiseringens effekter för människan. Inte heller miljöprioriteringar såsom avfallsminskning, cirkularitet och grön energi beaktades i någon större utsträckning. EESK betonar att dessa brister bör rättas till i Industri 5.0 genom att demokratiska värden, social rättvisa och hållbar konkurrenskraft prioriteras. **Giuseppe Guerini**, föredragande för yttrandet om Industri 5.0, hävdar att den digitala omställningen bör bidra till en "[ny industriell ren giv](#)", för vilken den mänskliga faktorn och kreativiteten spelar en central roll.

Industri 5.0 innebär att människan åter sätts i centrum för produktionen och att människans kunskaper och färdigheter ses som avgörande för möjligheten att skaffa sig konkurrensfördelar. Strategin innebär en balans mellan automatisering och mänsklig kreativitet genom att samarbetsrobotar används för repetitiva uppgifter, så att arbetstagarna kan fokusera på design, planering och kundservice. Med detta skifte ökar också fokus på arbetstagarnas hälsa och säkerhet och stödet till dem som förlorat jobbet på grund av automatisering.

EESK uppmanar EU:s institutioner att stödja ett framtidssäkert, människocentrerat industriellt ekosystem som bygger på social rättvisa och inkluderande konkurrenskraft. EESK stöder Industri 5.0, men anser att dess ekonomiska, sociala och tekniska konsekvenser måste utredas vidare. De politiska åtgärder som EU vidtar i dag, till exempel den gröna given, AI-akten och kompetensagendan, utgör en grund för denna vision, men bör ses över, så att de anpassas till principerna i Industri 5.0.

För att Industri 5.0 ska lyckas måste arbetsmarknadens parter och arbetstagarna involveras på alla nivåer. Denna inkluderande strategi kommer att främja en arbetsmiljö som bygger på samarbete och där människans och maskinens styrkor kombineras, vilket kommer att göra arbetsplatserna mer innovativa, attraktiva och hållbara. (gb)



EU behöver omgående fokusera på grön vätgas för att fasa ut fossila bränslen från transportsektorn

EESK höll en konferens om koldioxidsnål vätgas i Pärnu, Estland, den 12 november. Syftet med evenemanget var att diskutera och identifiera strategiska åtgärder för utveckling av hållbar infrastruktur för vätgas och vätgasderivat, med fokus på finansiering och användning.

På konferensen, med namnet *[Offshore Power for E-Fuels: Boosting the New Hydrogen Economy](#)* deltog Nederländernas ambassad i Estland, Pärnu County Development Centre, Metroser Applied Research Centre, Invest Estonia och Power2X, som är en entreprenör på området e-metanolanläggningar.

Grön och koldioxidsnål vätgas är avgörande komponenter i vår energiomställning, och nya initiativ, såsom EU:s vätgasbank, har visat att det finns ett momentum i utvecklingen av hållbara vätgasmarknader. Därför måste EU:s och medlemsstaternas beslutsfattare tillhandahålla de medel som krävs för att omsätta dessa ambitioner i praktiken och underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna, så att effektiva strategier kan antas.

Ordföranden för EESK:s sektion för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, **Baiba Miltoviča**, gav följande kommentar på detta brådskande behov: "En snabb utbyggnad av förnybar vätgas är avgörande – inte bara för omställningen av vårt energisystem utan också för Europeiska unionens sociala och ekonomiska välbefinnande. Det är dock mycket viktigt att vi avsätter resurser på ett klokt sätt. För att maximera effekten måste vi prioritera sektorer där det är svårt att minska utsläppen och fastställa effektiva ekologiska och sociala standarder som säkerställer rättvisa och säkra arbetsvillkor." (mp)



[Baiba Miltoviča och ReK:s föredragande Andres Jaadla undertecknar en förklaring om bostäder](#)

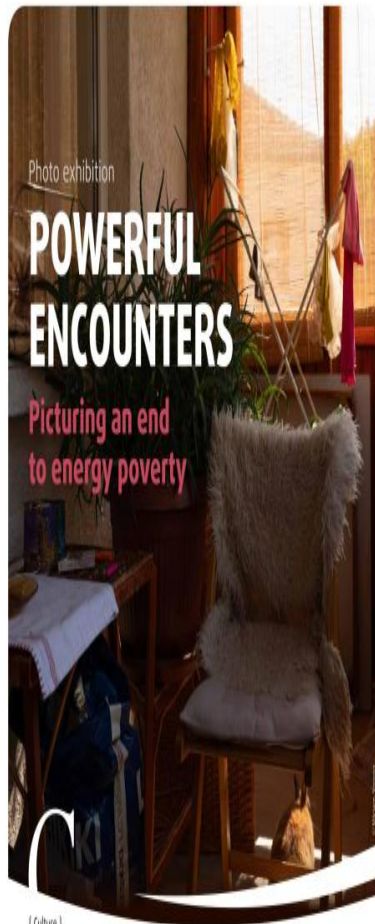
Baiba Miltoviča, ordförande för EESK:s [sektion för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället \(TEN\)](#), och Andres Jaadla, föredragande för ett [yttrande från Regionkommittén \(ReK\) om bostäder](#), uppmanar i ett gemensamt uttalande som undertecknades den 14 november EU-institutionerna att vidta brådskande åtgärder för att ta EU ur den rådande bostadskrisen. Båda ser även positivt på utnämningen av en kommissionsledamot med ansvar för energi och bostäder, som kommer att få i uppdrag att lägga fram den första EU-planen för överkomliga bostäder någonsin.

Förklaringen om bostäder

- Vi uppmanar kommissionen att anordna **ett årligt EU-toppmöte om subventionerade och prismässigt överkomliga bostäder** i samarbete med Europaparlamentet, EESK och ReK. Detta årliga EU-toppmöte bör sammanföra alla intressenter som deltar i genomförandet av medlemsstaternas åtgärder för subventionerade och prismässigt överkomliga bostäder, på grundval av en flernivåstrategi och utbyte av bästa praxis i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- Vi ser positivt på att den nominerade kommissionsledamoten med ansvar för bostäder planerar att inrätta en **uropeisk plattform för investeringar** i hållbara bostäder till överkomlig kostnad, med avsikt att snarast möjligt stödja nationella, regionala och lokala partnerskap för att få ett slut på utestängningen från bostadsmarknaden, i samarbete med EESK och ReK.
- Vi påpekar att **innovativa sätt att främja offentliga investeringar** och **mobilisera befintliga EU-medel** måste undersökas om vi ska kunna hitta en långsiktig lösning på bostadskrisen.
- Vi uppmanar EU-institutionerna att stödja en **djupgående renovering av bostadshus** med hjälp av diversifierat, långsiktigt och innovativt ekonomiskt stöd och konsekventa rättsliga ramar, med inriktning på utsatta befolkningsgrupper och nyckelaktörer på fältet, särskilt energigemenskaper och lokala myndigheter.
- Vi efterlyser ett **närmare samarbete mellan aktörer på olika förvaltningsnivåer**: medlemsstater, EU-institutioner, det civila samhällets organisationer, regionala regeringar och lokala myndigheter.

Vi åtar oss att bidra till genomförandet av åtgärderna i Liègeförklaringen genom att sprida synpunkter från det civila samhällets organisationer och lokala och regionala myndigheter i hela EU som en del av en gemensam insats från alla EU-institutioner för att lösa bostadskrisen och stärka den europeiska sammanhållningen från alla håll.

Kraftfulla möten: Ett slut på energifattigdomen i bilder



{ Culture }

This exhibition is presented at the EESC on the initiative of its Civil Society Organisations' Group and in cooperation with Friends of the Earth Europe

4 - 16/12/2024 | room FOYER 6

EESC, Rue Belliard 99, 1040 BRUSSELS



Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) står värd för ”**Kraftfulla möten: ett slut på energifattigdomen i bilder**”, en fängslande fotoutställning som visar fotografen **Miriam Strongs** arbete. Utställningen anordnas i samarbete med Friends of the Earth Europe och sätter fokus på aktivismen, kollektivismen och egenmakten i samhällen i hela Europa som står inför energifattigdom. Utställningen anordnas på initiativ av Gruppen för civilsamhällesorganisationer vid EESK och visas i EESK:s JDE-byggnad i Bryssel, Rue Belliard 99-101, den 4-16 december.

Vid öppningsevenemanget framhöll EESK:s vice ordförande med ansvar för kommunikation, **Aurel Laurențiu Plosceanu**, och ordföranden för Gruppen för civilsamhällesorganisationer vid EESK, **Séamus Boland**, EESK:s åtagande att utrota fattigdom, främja energi till överkomliga priser, stimulera systemförändringar och uppfylla målen för hållbar utveckling.

I sitt anförande diskuterade Séamus Boland de stigande levnadskostnaderna och de ökande fattighedsnivåerna i Europa och betonade behovet av ett kraftfullt politiskt svar från den nya kommissionen och det nyvalda Europaparlamentet. ”EU:s första strategi mot fattigdom och given för ren industri, som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen tillkännagett i sina politiska riktlinjer för den nya kommissionen, måste ge hållbara lösningar som fungerar på fältet”, sade Séamus Boland.

Energirättvisaktivisten **Laia Segura** och **Yvonne Lemmen**, som arbetar med kommunikation vid Friends of the Earth, underströk att fotoprojektet går ut på att undersöka hur människor hanterar energifattigdom och kämpar för sin rätt till anständiga och klimattåliga bostäder med ren energi till ett överkomligt pris. För mer information, klicka [här](#).



Och priset för bästa Connecting EU-foto går till...

Årets vinnare av fototävlingen Connecting EU är Martina Cikojević, redaktör och journalist vid den kroatiska fackföreningen för postanställda.

Med sitt foto, *Brussels Grand Place in the Moonlight*, vann hon en tvådagarsvistelse i Bryssel under EESK:s vecka för det civila samhället i mars 2025.

Martina Cikojević deltog i årets [Connecting EU-seminarium](#) i Bryssel den 17-18 oktober. Seminariet samlade press- och kommunikationsansvariga från organisationer i det civila samhället i EU samt journalister. Med titeln "En bastion för demokrati: att hjälpa journalistiken att överleva och frodas" hade seminariet fokus på de i sitt slag nya utmaningar journalister står inför i en värld med snabbt föränderlig AI och tilltagande politiska påtryckningar.

Deltagarna deltog också i nätverkssessionen "Att arbeta som press- eller kommunikationsansvarig i Instagrams, TikToks och AI:s tidsålder - hur du når fram med ditt budskap", som omfattade två workshoppar. Fototävlingen var en del av workshoppen "Lessons on communication content", som leddes av kommunikationsspecialisten **Tom Moylan**.

Martina Cikojević sade att hennes foto, som visar månen genom mörka moln och belyser natten, också symboliskt skulle kunna knyta an till seminariets ämne. "Ingen kan stoppa månen från att sprida ljus i mörker. Ingen bör hindra journalister från att föra fram sanningen för ett bättre, säkrare och rättvisare samhälle," sade hon.

Som vinnare av fototävlingen kommer Martina Cikojević att delta i EESK:s andra vecka för det civila samhället, som äger rum den 17-21 mars i EESK:s lokaler i Bryssel. Årets tema är *Att stärka sammanhållningen och deltagandet i polariserade samhällen*.

EESK:s pressenhet gratulerar Martina och tackar alla som skickade in sina foton. (II)

NYHETER FRÅN GRUPPERNA



Valet i USA: Vi måste vara redo att gå vår egen väg i viktiga strategiska frågor

Stefano Mallia, ordförande för Arbetsgivargruppen

Donald Trump har vunnit valet i USA och kommer att bli president för andra gången. Valresultatet är otvetydigt och måste bemötas med respekt. Men vad händer nu?

Våra förbindelser med USA bygger på reciprocitetsprincipen och därför är EU och USA fortfarande viktiga samarbetspartner när det gäller geopolitik och handel. Det finns inget utrymme för isolationism eller protektionism i dagens sammanlänkade värld, eftersom sådana strategier undergräver vårt ömsesidiga och globala samarbete och ekonomiska välstånd.

USA och EU är varandras främsta handelspartner. Den bilaterala **handeln** mellan EU och USA har nått en historisk höjd på över 1,6 biljoner euro år

2023 och de bilaterala direktinvesteringarna ligger på över 5 biljoner euro. USA är en viktig källa till direktinvesteringar i EU. Amerikanska direktinvesteringar i Europa uppskattas till omkring 3,6 biljoner US-dollar, medan EU:s investeringar i USA uppgår till cirka 3 biljoner US-dollar. Dessa ömsesidiga investeringar stärker det ekonomiska beroendet mellan EU och USA och skapar miljontals arbetstillfällen på båda sidorna av Atlanten.

Därför är det viktigt med fortsatta förbindelser. Att införa tullavgifter på mellan 10 % och 20 % för alla varor utifrån, däribland EU-varor, såsom Trump tidigare föreslagit, skulle vara en återvändsgränd, och vi efterlyser nu en öppnare dialog och en framåtblickande samarbetsagenda.

Handels- och teknikrådet mellan EU och USA har underlättat dialogen om kritiska frågor som artificiell intelligens och halvledare. Å ena sidan bör dialogen stärkas och uppgraderas, men å andra sidan måste EU:s politiska reformer påskyndas. EU måste skärpa sig och hitta vägen till ett bra samarbete med USA.

Vi måste också förbereda oss för det scenario där vi i viktiga frågor som klimatförändringarna och Ukraina kan behöva gå vår egen väg. Denna framtidsbild är inte osannolik och därför bör vi i praktiken vänja oss vid att betrakta den som den nya verkligheten.



Det är levnadskostnaderna, dumbom!

Av Arbetstagargruppen

En parafrasering av Bill Clintons kampanjslogan från 1992 - "It's the economy, stupid!" ("Det är ekonomin, dumbom"), som på den tiden vann stort gensvar hos amerikanska väljare som brottades med lågkonjunktur - tycks passa mer än väl in på dagens situation. Det räcker att titta på resultaten av den senaste eftervalsundersökningen från [Eurobarometer](#), som visar att inflationen och ekonomin var de frågor som i störst utsträckning motiverade människor att rösta i EU-valet.

Nej, det finns ingen universallösning, och ekonomiska svårigheter kan inte som enskilt fenomen förklara alla de problem som väntar kring kommande val. Man kan dock konstatera att stigande priser, levnadskostnader och den ekonomiska situationen var de främsta

drivkrafterna för väljarna i EU under förra våren och [på andra sidan Atlanten för några veckor sedan](#). Inte för att det kom som någon överraskning: det var den viktigaste frågan för väljarna (följt av fattigdom och social utestängning) [i början av 2023](#). Samtidigt som makroekonomiska indikatorer tycks peka på att politikerna gjort ett bra jobb [förblir inflationen för väsentliga varor såsom livsmedel och energi betydande, vilket i oproportionerligt hög grad påverkar dem som lägger en större andel av sin inkomst på dessa varor](#). Detta kommer utöver återhämtningen efter pandemin och den katastrofala politiska hanteringen av den, samtidigt som många länder fortfarande känner av efterdyningarna av krisen 2008.

I årtionden har [lönerna varit frikopplade från produktivitetstillväxten](#), vilket har lett till att framtidsutsikterna har försämrats för många i den europeiska arbetar- och medelklassen. Politisk extremism och turbulens kring val är fenomen som [är här för att stanna](#).

Det är avgörande för EU:s framtid att vi tar itu med levnadskostnadskrisen, eftersom den belyser strukturella problem i våra samhällen och ekonomier och samtidigt utmanar de principer som upprätthåller den sociala strukturen i våra demokratier.

Den 26 november [träffade Arbetstagargruppen flera berörda aktörer för att diskutera detta, och vi välkomnar dig att se diskussionen](#) och ansluta dig till vår uppmaning till beslutsfattare att [upphöra med det tomma pratet, överbrygga sina egna kompetensklyftor](#) och fokusera på det som är viktigt.



Fattigdomen måste utrotas en gång för alla

av Séamus Boland, ordförande för Gruppen för civilsamhällesorganisationer vid EESK

Trots att EU är rikare än de flesta delar av världen är miljontals barn beroende av att deras skola dagligen ger dem mat. Antalet medlemsstater som tillhandahåller mat till barn under skollov ökar. Bara detta faktum visar att fattigdom på den mest grundläggande nivån existerar och ökar och att den tillträdande kommissionen måste ta itu med den på ett kraftfullt sätt och utan att tveka.

Den europeiska fattigdomsstatistiken är deprimerande läsning. Omkring 21 % av EU:s befolkning riskerar fattigdom och social utestängning ([uppgifter från Eurostat för 2023](#)) och nästan 25 % av barnen riskerar att hamna i fattigdomsfällan ([uppgifter från Eurostat för 2023](#)). Det kan mycket väl vara så att problemet skulle vara ännu värre utan nuvarande

EU-initiativ för att åstadkomma förändringar på detta område, men det måste medges att de inte räcker till. Därför välkomnar Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) och dess grupp för civilsamhällesorganisationer kommissionsordförande Ursula von der Leyens tillkännagivande att kommissionen under mandatperioden 2024–2029 kommer att arbeta med en EU-strategi för fattigdomsbekämpning för att angripa de bakomliggande orsakerna till fattigdom. EESK, och min grupp i synnerhet, har länge efterlyst en sådan strategi.

Tyvärr är fattigdom inte bara en "brist" på de grundläggande resurser som familjerna behöver dagligen. Det är resultatet av en rad långsiktiga omständigheter som går hand i hand med långvarig eftersatthet. Denna eftersatthet är kopplad till politiska system, som i bästa fall ignorerar vissa grupper och i värsta fall diskriminerar dem.

I lösningarna måste man beakta de djupgående historiska orsakerna till fattigdom. Detta innebär att man måste ta hänsyn till alla skeden av människors liv, från födseln till döden. Detsamma gäller tillhandahållandet av bostäder, som håller på att bli ett av de allvarligaste problemen i de europeiska samhällena. Därför har EESK på begäran av min grupp beställt en [studie](#) om hållbara bostäder till överkomlig kostnad i EU. Den presenterades vid [vår konferens den 21 november](#) om att skydda de mest utsatta människorna i EU genom hållbara bostäder till överkomlig kostnad. Med denna konferens visade vi att bostäder till överkomlig kostnad är ett av de viktigaste instrumenten för att bekämpa fattigdom.

Det är glädjande att den nya kommissionen kommer att omfatta en kommissionsledamot med ansvar för energi och bostäder för att på så sätt bidra till att utrota fattigdomen. Det är dock oroande att de flesta politiker fortfarande ser fattigdomsutrotning som ett problem som måste lösas med stora, byråkratiskt förvaltade budgetar. Resurserna kommer att nå de drabbade endast om detta tänkesätt ändras. Fattigdom är en övergripande fråga, och de nya kommissionsledamöterna med ansvar för energi och bostäder, jämlikhet, sammanhållning och reformer samt en rättvis omställning måste ta ansvar för att skyndsamt driva på denna förändring.

FOKUS PÅ KLIMATET



Photo by Lucie Morauw

[COP29:s miljardsvek: Klimatkonferensen levererar ingen klimaträttvisa](#)

Den unga klimat- och människorättsaktivisten Adélaïde Charlier, som även är medgrundare av Youth for Climate Belgium, räknar upp allt som är fel i COP29:s klimatavtal, som nyligen förhandlats fram i Azerbajdzjans huvudstad Baku. COP29, som betraktas av många som en symbol för sviktande förtroende och klimatklyftor, har skapat stor besvikelse bland utsatta nationer och det civila samhället.

Klimatkonferensen COP29 som nyligen ägt rum i Baku har lämnat världen splittrad. Utsatta nationer och det civila samhället har uttryckt stor frustration över vad som betraktas som ett förtroendesvek. En överenskommelse nåddes – med ett utlovat årligt belopp på 300 miljarder US-dollar för att stödja utvecklingsländernas anpassning till klimatförändringarna fram till 2035 – men beloppet täcker bara en bråkdel av de akuta behoven för dem som står vid klimatkrisens

frontlinjer.

”Hellre inget avtal än ett dåligt avtal”

Harjeet Singh, direktör med ansvar för det globala engagemanget inom initiativet för ett fördrag om icke-spridning av fossila bränslen, gjorde ett tongivande uttalande 24 timmar innan det slutliga avtalet nåddes: ”Hellre inget avtal än ett dåligt avtal.” Dessa ord återspeglade de ökande spänningarna mellan utsatta länder, det civila samhället och rikare länder. På söndagen presenterades konferensens bistra verklighet: det enda ekonomiska mål som uppnåtts var ett ”årligt belopp på 300 miljarder US-dollar fram till 2035”. Detta mål är löjligt eftersom det ligger långt under vad de utsatta länderna gemensamt hade efterlyst (1,3 biljoner US-dollar för att täcka behoven när det gäller anpassning, begränsning och hantering av förluster och skador).

Det uppnådda avtalet är knutet till det nya kollektiva kvantifierade målet, som är avsett att finansiera klimatomställningen i utvecklingsländer. Även om beloppet är tre gånger större än det mål på 100 miljarder US-dollar som fastställdes 2009, och uppnåddes först 2022 med två års försening, är det fortfarande långt ifrån tillräckligt. 2009 års åtagande på 100 miljarder US-dollar borde, med hänsyn till inflationen, uppgå till 258 miljarder US-dollar 2035, vilket motsvarar en faktisk ökning på bara 42 miljarder US-dollar i föreliggande insatser. De utsatta ländernas uppmaning är tydlig: ”Biljoner, inte miljarder”.

Det föreslagna ekonomiska målets struktur är en lika stor besvikelse som själva beloppet. Den saknar särskilda åtaganden om offentliga finansieringsmekanismer, såsom bidrag eller subventioner, som länderna i det globala Syd har ett akut behov av.

Dessutom innehåller den inga delmål för att bättre finansiera begränsning, anpassning och hantering av förluster och skador. Avtalet saknar ett tydligt fokus på anpassning, och tonvikten läggs i alldeles för hög grad på begränsningsåtgärder – främst finansierade av multilaterala utvecklingsbanker och den privata sektorn –, vilket tyder på att man fortfarande inte lärt sig läxorna från 2009, då anpassningen redan var kraftigt underfinansierad, och bristen på ansvarsskyldighet och särskild finansiering för förluster och skador bara gjorde saker värre.

Visst nämns förluster och skador i avtalet, men bara i en vag och ytlig hänvisning, i stället för att integreras på ett meningsfullt sätt. Ramen lämnar också dörren vidöppen för ett starkt beroende av privat finansiering, bland annat genom offentlig-privata partnerskap, privata investeringar som genomgått riskminskning och stöds av offentliga medel, samt helt privata investeringar, som aktivt uppmuntras.

Ett historiskt ansvar som ignoreras

Utöver den otillräckliga finansieringen har avtalet blottlagt djupa sprickor i klimatdiplomatien. Rikare nationer ignorerar det differentierade ansvaret och förskjuter en del av den ekonomiska bördan till sårbara länder, som redan betalar det högsta priset för klimatförändringarna. Länder som Indien, Kuba, Bolivia och Nigeria uttryckte sin ilska och anklagade de rika länderna för att inte betala för sina historiska växthusgasutsläpp.

Denna bristande hänsyn har lett till en förtroendekris och aldrig tidigare skådade spänningar i COP-förhandlingarnas historia. Det nuvarande utlovade årliga beloppet på 300 miljarder US-dollar bleknar i jämförelse med beloppet som FN-experter uppskattar som den lägsta investeringsnivån som krävs för utvecklingsländerna (utom Kina) fram till 2035, nämligen 1 biljon US-dollar.

Ett dåligt avtal som förhandlades fram under påtryckningar

Världens fattigaste och mest sårbara nationer, däribland de 45 minst utvecklade länderna och 40 små östater, gick i slutändan med på överenskommelsen under enorma politiska påtryckningar. Rädslan för att det inte skulle bli något avtal alls, särskilt med tanke på att en Trumpadministration skulle kunna äventyra framtida klimatframsteg, blev avgörande. För många var det en bitter kompromiss att acceptera otillräcklig finansiering för att säkra omedelbart bistånd.

Förseningens konsekvenser

Det dåliga avtalet är inte bara ett bakslag för de diplomatiska förbindelserna utan kommer även att få förödande konsekvenser för miljontals människor. Sårbara länder har redan nått bristningsgränsen på grund av extrema väderförhållanden, stigande havsnivåer och resursbrist. De rikare ländernas regeringar måste inse att det kommer att bli mycket billigare att investera i klimatåtgärder nu än att vänta tills naturens katastrofala räkning ökar ytterligare.

COP29:s resultat är en dyster påminnelse om att klimatkrisen kräver djärva och brådskande åtgärder och rättvisa för dem som drabbas hårdast. I brist på omdanande åtaganden fördjupas klyftorna mellan det globala Nord och Syd för vart år som går, och detta undergräver själva andemeningen med det globala klimatsamarbetet.

När vi nu blickar fram emot COP30 står det klart att kampen för klimaträttvisa är långt ifrån över.

Adélaïde Charlier är en 23-årig klimat- och människorättsaktivist som är mest känd som medgrundare av Youth for Climate Belgium och nu även av organisationen Bridge (som bygger broar mellan ungdoms- och klimatpolitik). Hon är även nominerad till 2024 års Forbes-pris 30under30.



Kampen för en frisk planet är en fråga om liv eller död

”Vi kvinnor som bor på landsbygden vill inte betraktas med medlidande eller medkänsla. Vi vill uppmärksammas och värdesättas som allierade i arbetet med att uppnå hållbar utveckling. Vi behöver möjligheter och bra grundläggande tjänster för att kunna bo kvar i våra områden och fortsätta se till att hela världen får mat”, förklarar Luz Haro Guanga, jordbrukare i Ecuador och verkställande sekreterare för [Nätverket för kvinnor på landsbygden i Latinamerika och Karibien \(RedLAC\)](#), som nyligen talade vid EESK:s debatt om **”Kvinnor och planetens tredubbla kris”**. I intervjun med EESK info talar Liz Haro Guanga om klimatförändringarnas effekter i Latinamerika och varför det - trots bakslagen från COP16 - inte finns tid eller utrymme för pessimism i kampen för en hållbarare och friskare planet.

Din organisation, RedLAC, deltog i COP16. Är du besviken över konferensens resultat, med tanke på att inget samförstånd nåddes om finansieringen av naturskyddet och bevarandet av den biologiska mångfalden? Uppnåddes något vid COP16?

Haro Guanga: Jag som ecuadoriansk kvinna från landsbygden har kämpat för mina medsysstrars rättigheter på landsbygden i Ecuador sedan 1980-talet. Några av de lärdomar som jag dragit under dessa nästan 40 år är att sociala processer kräver enorma ansträngningar, ger få

omedelbara belöningar och, mest av allt, kräver uthållighet, beslutsamhet och envetenhet. En samsyn kring finansieringen av naturskyddet och bevarandet av den biologiska mångfalden hade varit fantastiskt, men jag är säker på att rösterna från de tusentals männen och kvinnorna i städer och på landsbygden nådde COP16 som en lavin av sandkorn och övertygade dem som tidigare inte hade något intresse av stödja dessa brådskande klimatåtgärder.

Vi lyckades inte nå vårt mål, så nu måste vi fortsätta att ställa krav på myndigheterna i varenda stad, i vartenda samhälle och vartenda land så att de tar lyssnar till oss och, med personlig, teknisk och politisk vilja, fattar de bästa besluten för att förhindra att människor dör av svält i framtiden till följd av att vi inte agerar i dag.

Hur påverkas kvinnor från urbefolkningar och kvinnor på landsbygden i Latinamerika av klimatförändringarna?

Jag skulle vilja lyfta fram några faktauppgifter från ett dokument som sammanställts av Inter-American Commission of Women (CIM) inom Amerikanska samarbetsorganisationen (OAS) på grundval av dialoger med 70 kvinnliga ledare från 16 länder. Dialogen inleddes i september 2024. Dokumentet lades fram vid COP16 och innehöll synpunkter från kvinnor på landsbygden.

Slutsatsen var att klimatförändringarna är en realitet i alla länder, inbegripet i Nord-, Central- och Sydamerika, och att de har allvarliga konsekvenser. Fyra klimathändelser pekades särskilt ut.

Långvarig torka: Vissa länder rapporterade mycket liten nederbörd under flera månader medan länder längre söderut rapporterade om torka under flera år.

Temperaturökningen ligger långt över normala nivåer: Dessa höga temperaturer, i kombination med torra jordar, bidrar till att det uppstår ett stort antal bränder (vissa naturligt orsakade och andra avsiktligt anlagda), som alla förvärras av de torra förhållandena och påverkar livet och systemen för biologisk mångfald. Vid tidpunkten för mötet i Brasilien rapporterades till exempel 300 aktiva bränder i delstaten Piauí.

Stormar: Det nämndes att regnet är intensivt och kommer i mycket korta skurar, ofta i kombination med kraftig vind. Deltagare från Centralamerika, Mexiko, Dominikanska republiken och Colombias kustområden beskrev hur de orkaner och tropiska stormar som drabbar deras områden har ökat i intensitet och antal.

Förändringar i nederbördsmönstren: Det regnar när man allra minst förväntar sig det” var en fras som upprepades på alla möten, och det talades om oväntade mönster i fråga om frost, hagel och snöfall i syd och i Anderna. I allmänhet noterades en minskning av den årliga nederbörden, men det påpekades att när det regnar sker det i form av skyfall som orsakar översvämningar och naturkatastrofer, vilket leder till förlust av människoliv, infrastruktur, vägar och grödor och påverkar levnadsvillkoren, främst på landsbygden. En deltagare sammanfattade det hela med att säga ”ibland är nederbörden skrämmande”.

Å andra sidan tillämpas ohållbara metoder som utarmar naturresurserna. De mest oroande problemen, som även nämndes oftast, var avverkning eller avskogning av skogar och mangroveskogar, avsiktligt anlagda skogsbränder, otillräcklig hantering av vattenresurser, miljöföroreningar, främjande av intensiv, expansiv, vattenintensiv och förorenande verksamhet, överdriven användning av jordbrukskemikalier, herbicider och bekämpningsmedel.

En aspekt som stack ut var att **det lokala och nationella politiska styret på vissa håll inte gör något**. De utarbetar inte regleringsåtgärder för att sätta stopp för destruktiv verksamhet och främja hållbara produktionsstrategier. I vissa länder finns det visserligen regelverk, men på grund av korrupktion eller personliga politiska intressen genomförs de inte av myndigheterna.

Internationella ledare uppmanas därför att sätta större press på länderna att följa de fördrag om biologisk mångfald och klimatförändringar som de har undertecknat.

Är du optimistisk eller pessimistisk när det gäller den riktning som klimat- och miljöskyddet är på väg mot? Vad anser du bör göras?

Om vi inte siktar högt kommer vi inte att uppnå förbättringar. Klimatförändringarna påverkar oss och deras effekter går allt snabbare, men vi kan inte sluta att kämpa för att beslutsfattarna ska uppmärksamma de grundläggande aspekter som kräver prioriterade åtgärder. Det handlar inte bara om finansiering utan även om samordning, samarbete och mindre egoism och politisk partiskhet.

Jag är optimistisk angående detta: om vi fortsätter att kämpa, höja våra röster och upprätthålla de långsiktiga sociala processerna genom uthållighet kan vi, om vi bildar strategiska allianser i Nord-, Central- och Sydamerika och över hela världen, påverka den offentliga politiken och se till att de som tillträder maktpositioner eller beslutsfattande roller gör det med övertygelsen om att det finns ett akut behov av att bekämpa klimatförändringarna och samtidigt minska åtgärder som påskyndar deras skadliga och destruktiva effekter på vår planet: bränder, monokulturer, urskillningslös användning av bekämpningsmedel och kemikalier, förstörelse av avrinningsområden, urskillningslöst fiske, förstörelse av vattenkällor, avloppsrening osv.

Pessimism kommer att försvaga våra röster och så småningom leda till att vi överger vårt arbete och vår kamp. Det finns ingen tid att förlora eller utrymme för pessimism i kampen för en hållbarare och friskare planet, trots vissa bakslag. Det är en fråga om liv eller död för dagens och morgondagens generationer!

Vi borde ha agerat redan i går. Men i dag är det fortfarande en bra dag att börja förändra attityder och engagera sig för alla människors bästa.

Luz Haro Guanga är jordbrukare i Ecuador och verkställande sekreterare i [Nätverket för kvinnor på landsbygden i Latinamerika och Karibien \(RedLAC\)](#) samt ordförande för RedLAC:s tekniska gren i Ecuador, [FUNMUJERURAL-e](#). RedLAC är en social nätverksorganisation som samlar över 200 kvinnoorganisationer på landsbygden över hela Latinamerika och Karibien. Organisationen, som grundades i Argentina 1990, har till syfte att främja ett verkligt samhällsengagemang och politiskt deltagande bland kvinnor på landsbygden. Till följd av RedLAC:s mångåriga insatser har Amerikanska samarbetsorganisationen utnämnt perioden 2024–2034 till "Interamerikanska decenniet för alla kvinnors, ungdomars och flickors rättigheter på landsbygden i Nord-, Central- och Sydamerika".



[Investera hållbart för era barnbarns framtid](#)

År 2021 vann den belgiska föreningen Grootouders voor het Klimaat (mor- och farföräldrar för klimatet) EESK:s [pris](#) till det civila samhället för klimatåtgärder med sin kampanj "Onze spaarcenten voor hun toekomst" (våra besparingar för deras framtid). Kampanjen syftade till att uppmuntra omkring 2,4 miljoner belgiska mor- och farföräldrar att återinvestera sina besparingar - som då uppskattades till ca 910 miljarder euro - i mer hållbara projekt. EESK info talade med Grootouders voor het Klimaat om klimat och hållbar finansiering i dag och om förväntningarna och planerna för framtiden.

Ser ni tre år senare några konkreta resultat av er kampanj? Hur skulle ni generellt bedöma läget för klimatfinansiering och hållbar finansiering i Belgien - har framsteg gjorts och ökar människornas medvetenhet om dess betydelse?

EESK:s pris var ett viktigt erkännande och stöd för oss. Vi har ofta hänvisat till det i kontakter med myndigheter, andra stödorganisationer och allmänheten. Det har hjälpt oss att knyta ytterligare kontakter och vidareutveckla vår kampanj, både för mor- och farföräldrarna och för de yngre generationerna, genom att ta fram presentationer, workshoppar och en föreläsningsserie om hållbar finansiering.

Vi noterade att det fortfarande inte är en självklar fråga, men samtidigt har EU gjort viktiga lagstiftningsinsatser (taxonomin, den gröna given, direktivet om företagens hållbarhetsrapportering, direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet m.m.), vilket gör att företag och sektorer nu tar allt fler initiativ som vi kan hänvisa till. Detta är hoppgivande - och nödvändigt, vilket blir tydligt om vi ser till (de bristfälliga) resultaten från partskonferensen i Baku.

Av en nyligen genomförd studie lärde vi oss att vårt arbete för att öka medvetenheten fortfarande är ytterst nödvändigt. Bara 5-15 % av investerarna utnyttjar sin rätt att be sina finansinstitut att ta hänsyn till deras hållbara preferenser. Vi måste alltså fortsätta att arbeta med detta.

Vad förväntar ni er av COP29? Deltar ni i konferensen, om inte direkt så kanske genom att stödja den 12-årig pojken Ferre och hans morföräldrar? Anser ni att klimatfinansiering är en avgörande fråga för en rättvis omställning?

När vi skriver detta har COP29 precis avslutats. Redan från början har vi gett vårt fulla stöd, både ekonomiskt och i fråga om kommunikation, till den 12-åriga Ferre, som tillsammans med sina morföräldrar, som är medlemmar av Grootouders voor het Klimaat, reste till Baku för att se till att barnens röster fortsätter att bli hörda. Vi vill också tacka alla mor- och farföräldrar och instanser som har gjort detta möjligt.

COP29 skulle bli klimatfinansieringspartskonferensen eftersom finansiering mycket riktigt är avgörande för en rättvis omställning. I Baku blev det tyvärr tydligt hur otillräcklig denna finansiering alltjämt är. Vårt budskap kvarstår: pengarna finns och vi uppmanar dem som har pengar att ta ansvar och använda dem på ett hållbart sätt för våra barnbarns framtid.

Vilka är de senaste projekten från Grootouders voor het Klimaat som ni skulle vilja nämna? Planeras redan några nya projekt?

Vi fortsätter att blicka förhoppningsfullt mot framtiden. År 2025, tio år efter Parisavtalet, blir för Grootouders voor het Klimaat det år då vi i stor stil kommer att vända oss till andra mor- och farföräldrar som är medlemmar av de stora äldreorganisationerna i Flandern. Vi befinner oss mitt i förberedelserna där dussintals mor- och farföräldrar för klimatet håller på att utbilda sig för att med självförtroende, en utsträckt hand och ett lyssnande öra kunna diskutera klimatet.

Vi har tagit fram flera workshoppar, bl.a. en om hållbara besparingar och investeringar, som vi erbjuder gratis till alla lokalavdelningar av äldreorganisationerna. Vi noterar redan stor entusiasm. I slutet av november 2025 anordnar vi ett stort avslutande evenemang som - förhoppningsvis - inte kommer att utgöra ett slut utan snarare början på ett växande engagemang för framtiden.

Hugo Van Dienderen är medgrundare av och medordförande för Grootouders voor het Klimaat. Grootouders voor het Klimaat grundades 2019 och är en självständig rörelse av äldre, främst mor- och farföräldrar, som vill överlåta en värld som det går att leva i åt kommande generationer.

På fotot: Ferre med sina morföräldrar för klimatet på COP29 i Baku. Ferre fick tillfälle att framföra sin oro över klimatkrisen för många viktiga personer.



Påverkansinvesteringar: omvandling av finanssektorn för en hållbar framtid

Kan vi bidra till att rädda världen genom att investera hållbart? Finanssektorn genomgår just nu en anmärkningsvärd omvandling mot bakgrund av miljömässiga och sociala utmaningar. Brigitte Bernard-Rau från Hamburgs universitet tittar närmare på påverkansinvesteringar, den nya kraftfulla investeringsstrategin. Genom att i grunden ändra vårt sätt att se på kapitalets och finansieringens roll i samhället utmanar strategin den traditionella föreställningen att investerare måste välja mellan att tjäna pengar och att göra skillnad.

Av Brigitte Bernard-Rau

I en värld som står inför aldrig tidigare skådade miljömässiga och sociala utmaningar - från klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald till hotad livsmedelstrygghet, ojämlikhet samt utmaningar på området välbefinnande och hälso- och sjukvård - genomgår finanssektorn en anmärkningsvärd omvandling. Påverkansinvesteringar har vuxit fram som en kraftfull strategi som utmanar den traditionella föreställningen att investerare måste välja mellan att tjäna pengar och att göra skillnad. Men vad är egentligen påverkansinvesteringar, och hur skiljer de sig från andra former av hållbar finansiering?

Att förstå påverkansinvesteringar

I grund och botten handlar påverkansinvesteringar om en grundläggande förändring av hur vi ser på kapitalets och finansieringens roll i samhället. Enligt definitionen i [Global Impact Investing Network \(GIIN\)](#) är påverkansinvesteringar (impact investing) en investeringsstrategi som

omfattar investeringar som görs i syfte att generera positiva, mätbara sociala och miljömässiga effekter vid sidan av ekonomisk avkastning. Denna till synes enkla definition återspeglar dock inte hur komplex påverkansinvesteringarnas omvandlingspotential är.

För att fullt ut förstå den särskilda roll som påverkansinvesteringar har inom modern finansiering – med dess materialistiska inriktning – är det nödvändigt att se var de befinner sig på det bredare spektrumet av investeringsstrategier. I ena änden av spektrumet har vi traditionella investeringar, där ekonomisk avkastning och vinstmaximering är det viktiga och sociala eller miljömässiga hänsyn inte spelar någon roll i beslutsfattandet. Allteftersom vi förflyttar oss på skalan stöter vi på allt mer sofistikerade strategier där sociala och miljömässiga resultatfaktorer integreras, och som möjliggör olika typer av investeringar i hållbar finansiering. Av dessa är påverkansinvesteringar den mest potenta investeringsstrategin, då de främjar positiva och transformativa förändringar genom att kombinera ekonomisk avkastning med sociala och miljömässiga mål.

Investeringsstrategier i korthet:

- **Traditionella investeringar** är enbart inriktade på ekonomisk avkastning och bortser från sociala och miljömässiga faktorer. Detta har länge varit hörnstenen i kapitalmarknaderna.
- **ESG-integrering** innebär att ESG-faktorer (miljömässiga, sociala och styrningsrelaterade faktorer) tas med som riskindikatorer i investeringsbeslut, men de ses inte som primära drivkrafter för investeringar.
- **Hållbar finansiering** integrerar ESG-hänsyn i investeringsbeslut och ser hållbarhet som en värdeskapande faktor. Genom hållbar finansiering stöds investeringar som tar itu med hållbarhetsutmaningar och leder till positiva sociala och miljömässiga förändringar. Det omfattar också investeringar i omställningen, dels genom finansiering av det som redan i dag är miljövänligt (grön finansiering), dels genom finansiering av övergången till miljövänliga prestandanivåer över tid (omställningsfinansiering).
- **Påverkansinvesteringar** avser en betydande förändring på finansmarknaderna och en konkret omorientering i riktning mot påverkan, där man ställer frågan ”[Bidrar investeringar i hållbarhet till en bättre värld?](#)”. Därför framstår påverkansinvesteringar som den mest genuina strategin, där man aktivt strävar efter att uppnå såväl ekonomisk avkastning som mätbara positiva sociala eller miljömässiga effekter, med lika stort engagemang.

Två typer av påverkansinvesteringar: anpassning kontra generering

Inom [påverkansinvesteringar](#) finns en avgörande skillnad mellan påverkansanpassade och påverkansgenererande investeringar. Denna åtskillnad hjälper investerare att förstå inte bara vart deras pengar går, utan också hur de bidrar till positiva förändringar.

- **Påverkansanpassade investeringar** stöder företag som redan har visat att de använder positiva miljömässiga eller sociala metoder och har visat sitt engagemang för positiv påverkan genom sin verksamhet och sina resultat.
- **Påverkansgenererande investeringar** skapar aktivt nya lösningar på sociala eller miljömässiga utmaningar, ofta med fokus på omvandling och systemförändringar.

Denna teoretiska distinktion konkretiseras genom tillämpning inom olika sektorer.

Ren energi

I omställningen till ren energi kan påverkansanpassade investeringar till exempel vara köp av aktier i etablerade företag för förnybar energi eller elfordonstillverkare. Dessa företag bidrar redan till miljömässig hållbarhet genom sina affärsmodeller. Påverkansgenererande investeringar i samma sektor kan i stället exempelvis inriktas på att i ett tidigt skede finansiera uppstarts företag inom batteriteknik eller innovativa lokala solenergi projekt i eftersatta områden, vilket skapar helt nya lösningar på energiutmaningar.

Hållbart jordbruk

Den hållbara jordbrukssektorn är ett annat bra exempel. Påverkansanpassade investerare kan stödja etablerade ekologiska livsmedelsproducenter eller hållbara jordbruksverksamheter, medan påverkansgenererande investerare skulle fokusera på utveckling av nya regenerativa jordbruksmetoder eller revolutionerande lösningar för stadsnära jordbruk som skulle kunna förändra hur vi producerar livsmedel.

Social påverkan

När det gäller den sociala påverkan stöder anpassade investeringar ofta företag med en stark mångfaldspolicy och rättvisa arbetsmetoder. Genererande investeringar, å sin sida, kan till exempel finansiera nya, ekonomiskt överkomliga bostäder eller banbrytande utbildningstekniska lösningar för missgynnade grupper, vilket aktivt skapar nya vägar till social rättvisa.

Investeringsprocessen: från avsikt till påverkan

För att lyckas med påverkansinvesteringar krävs en rigorös process som i syfte att åstadkomma positiva sociala och miljömässiga förändringar börjar med att man [fastställer tydliga påverkansmål](#). Investerare måste definiera särskilda miljömässiga eller sociala resultat som de strävar efter att uppnå, fastställa mätbara mål och ofta anpassa dessa mål till etablerade ramar såsom FN:s globala indikator för de 17 målen för hållbar utveckling och deras 169 delmål i Agenda 2030.

Denna avsiktlighet skiljer påverkansinvesteringar från andra former av hållbar finansiering. Inom påverkansinvesteringar måste investerarna företa en due diligence-granskning för att grundligt bedöma såväl de ekonomiska resultaten som förmågan att generera och mäta meningsfulla sociala eller miljömässiga resultat.

Finansiell bedömning av en investering är en väletablerad praxis för vilken det finns både standardiserade mått och robusta metoder. Icke-finansiell bedömning, såsom utvärdering av social och miljömässig påverkan, är dock fortfarande jämförelsevis mindre utvecklad och saknar universella ramar. Investerare måste därför gå utöver traditionella finansiella analyser för att bedöma hur djupt ett företags engagemang för påverkan är. Detta inbegriper att utvärdera ledningens engagemang för att uppnå påverkansmålen, dess förmåga att mäta påverkan på ett effektivt sätt och dess förmåga att transparent redovisa och rapportera resultat. Bedömningsprocessen innebär ofta att man undersöker de specifika påverkansmått som utformats för investeringens mål och säkerställer anpassning till erkända ramar såsom IRIS+ eller [Impact Management Project \(IMP, 2024\)](#).

För att förbättra due diligence-granskningen är det dessutom centralt att man [gör åtskillnad mellan "företagens påverkan" och "investerarnas påverkan"](#). Företagens påverkan är den direkta sociala eller miljömässiga påverkan av ett företags verksamhet och produkter. Investerarnas påverkan, däremot, är det inflytande som investerare har på ett företags beteende och resultat genom sina investeringsval och strategier för engagemang. Att förstå denna skillnad är avgörande för att man ska kunna göra en korrekt bedömning av investeringarnas övergripande påverkan och för att utveckla effektiva metoder för att mäta påverkan.

Utmaningar, komplexitet och överväganden

Även om konceptet är lovande finns betydande hinder i vägen för påverkansinvesteringar:

1. **Påverkansmått:** avsaknaden av standardiserade mått gör det svårt att kvantifiera eller jämföra sociala och miljömässiga resultat. Transparens och noggrann spårning och rapportering av påverkansmått är avgörande för att skapa konsekvens och redovisningsbarhet och säkerställa att påstådd påverkan kan styrkas.
2. **Utmaningen med hänförelse:** det är svårt att isolera effekterna av specifika investeringar i samband med mer omfattande systemförändringar och hänföra dem till en viss investering. Att fastställa hur mycket av den observerade förändringen som direkt hänförs till en viss investering är fortfarande en av de största utmaningarna när det gäller påverkansinvesteringar. Till exempel kan förbättringar av mål 3 för hållbar utveckling – god hälsa och välbefinnande – vara resultatet av en kombination av investeringar i hälso- och sjukvårdsinrättningar, utbildning och infrastruktur snarare än en enda riktad investering. Det är nödvändigt att utveckla metoder såsom kontrafaktisk analys och jämförelse av kontrollgrupper, men detta kan vara resurskrävande och inte alltid genomförbart, särskilt för mindre projekt eller på mindre utvecklade marknader.
3. **Påverkansvättning:** överdrivna eller falska påståenden från företag eller fondbolag om deras sociala eller miljömässiga påverkan undergräver förtroendet för sektorn. För att upprätthålla förtroende och integritet inom hela påverkansinvesteringsområdet är transparent rapportering och verifiering av påstådd påverkan av yttersta vikt (**ITF**). Tydliga standarder för att mäta påverkan och robusta verifieringsmetoder är tillsammans med tredjepartsrevisioner och oberoende certifiering avgörande för att upprätthålla trovärdigheten.

Att frigöra påverkansinvesteringarnas transformativa potential

Påverkansinvesteringar har en central roll i en djupgående omvandling av den globala finansieringen, och de är mycket mer än bara en i raden av investeringsstrategier. De förkroppsligar omgestaltningen av finanssektorns roll i samhället. De utmanar den traditionella uppfattningen att ekonomisk avkastning och positiva sociala och miljömässiga effekter måste vara två skilda ting.

Utvecklingen av påverkansinvesteringar har visat att investerare kan uppnå lönsam avkastning och samtidigt bidra till meningsfulla sociala och miljömässiga förändringar. Genom att integrera syfte i vinstbegreppet utgör påverkansinvesteringar en lovande strategi för ett finansiellt system som tjänar både människor och planeten.

Brigitte Bernard-Rau forskare på postdoktornivå och fellow vid School of Business, Economics and Social Sciences vid Hamburgs universitet. Hennes forskning fokuserar på ESG-betyg och ESG-kreditvärderingsinstitut, hållbar finansiering, socialt ansvarsfulla investeringar, påverkansinvesteringar samt företagens sociala ansvar. Hon har nyligen publicerat [Sustainability Stories: The Power of Narratives to Understand Global Challenges](#) (Springer Nature, 2024). Boken innehåller över 30 inspirerande berättelser från olika författare från hela världen, vilka talar om olika sätt att engagera sig för det allmännas bästa och göra skillnad i samhällena, yrkesutövningen och människors liv.



Medborgarjournalistik ger traditionella medier uppbackning

Climate Reporters, Litauens nya klimatnyhetsbyrå, syftar till att ta itu med tröttheten i klimatrapporeringen och åter föra upp klimatfrågan högt upp på de redaktionella agendorna. Som ett lysande exempel på medborgarjournalistik kombinerar Climate Reporters kommunikation och klimataktivism för att sprida upplysning om klimatförändringarna och ge Moder Jord en röst under miljökrisen.

av Rūta Trainytė

Klimatnyhetsbyrån Climate Reporters grundades i Litauen i år. Det är ett initiativ som drivs av icke-statliga organisationer och utgör ett exempel på medborgarjournalistik. Nyhetsbyråns syfte är att hjälpa journalister att rapportera om miljökrisens olika aspekter. Därför utarbetar nyhetsbyråns team texter som sedan sänds till redaktioner.

Nyhetsbyråns arbete utförs av en grupp eldsjälar. Texterna skrivs av journalister, pr-specialister, företrädare för icke-statliga organisationer, aktivister och forskare – kort sagt människor som bryr sig om vad som händer och vill se sociala förändringar. Tillsammans bildar de också styrelsen för Climate Reporters. Styrelsen ser till att det nya initiativet är trovärdigt.

Climate Reporters är inte nya i kommunikationsvärlden, utan har redan betydande erfarenhet av pr, redigering och skapande och underhåll av webbportaler. Vi är inte heller nybörjare i klimatfrågor. Det är så vi fick idén. Vi gör vad vi gör bäst och kombinerar det med klimataktivism. Vi

ger Moder Jord en röst under den här miljökrisen.

Vi är naturligtvis i kontakt med journalister. Den dominerande trenden på redaktioner är att tro att klimatnyheter inte är av intresse för allmänheten och inte genererar klick. Man undviker att publicera artiklar med rubriker som innehåller begreppen "klimatförändringar" eller "klimatkris". Vad innebär förnekelse av klimatkrisen? Är det ett sätt att skydda samhället mot dåliga nyheter och ångest?

Det kanske inte är riktigt så illa ställt. Redaktionerna översvämmas av en stor mängd nyheter varje dag, vilket är fysiskt svårt att hantera, även utan klimatrelaterade nyheter. Man måste också vara bekant med ämnet. Det är här vi kommer in i bilden. Nästa steg för Climate Reporters är att utbilda journalister. Vi inser att journalister måste förstå frågan för att undvika att sprida grönmålning.

En annan idé är att undervisa vissa grupper om klimatförändringar på ett tilltalande sätt. Framför allt vill vi nå ut till ungdomar, och vi har konstaterat att de reagerar positivt på humor. Vi är ännu inte säkra på hur detta kommer att se ut i framtiden, men vi har redan några tankar om det.

Nyhetsbyrån har varit verksam i drygt sex månader. Vi vet utifrån vår egen erfarenhet att det krävs tålamod. Vi knackar ihärdigt och målmedvetet på redaktionernas dörrar med våra nyhetsartiklar. Våra texter publiceras redan på stora litauiska nyhetsportaler, och vi bjuds in till radioprogram.

För att se till att vårt redaktionella arbete håller hög kvalitet är det mycket viktigt att vi får omfattande stöd från litauiska miljöorganisationer, att våra organisationer är medlemmar i internationella nätverk av icke-statliga organisationer, att våra medlemmar deltar i arbetsgrupper på EU-nivå och att de företräder Litauen i EESK. Detta gör att vi kan bredda våra ämnesområden och hålla oss ajour om aktuella frågor.

Vår koppling till EESK handlar om mer än att en av initiativtagarna till projektet, Kęstutis Kupšys, är ledamot av kommittén. EESK:s ledamöter kan dela med sig av relevanta erfarenheter från sina olika länder för att berika de klimatnyheter som publiceras av Climate Reporters. Apropå det talade vi nyligen med den franske EESK-ledamoten Arnaud Schwartz i anslutning till det globala COP16-toppmötet om biologisk mångfald. De insikter som han delade med sig av till oss direkt från Cali utmynnade i en artikel från Climate Reporters. Hans tankar snappades snabbt upp i litauiska medier. Denna modell, som innebär att EESK-ledamöternas sakkunskap används för att effektivt förmedla globala nyheter till en lokal publik, har visat sig vara värdefull. Vi kommer därför att använda den igen i framtiden.

Rūta Trainytė är redaktör vid klimatnyhetsbyrån Climate Reporters. Nyhetsbyrån är en del av det statligt finansierade ŽALINK-projektet. Projektet, som drivs av konsumentalliansen, plattformen för utvecklingssamarbete och den icke-statliga organisationen "Cirkulär ekonomi", finansieras genom klimatförändringsprogrammet vid miljöprojektledningsbyrån hos Litauens miljöministerium.

Redaktör

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Medverkande i detta nummer

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Erika Paulinova (ep)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Leonardo Pavan (lp)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Medverkande i detta nummer

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adress

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

09/2024